

- POLITISK NOTAT

Nationale og Regionale Partnerskaber (NRPP): Dansk Erhvervs position til EU's kommende strategiske- og budgetramme for 2028–2034

EU's reform af den kommende finansielle ramme for 2028-2034 skal gøre konkurrenceevne til det overordnede styringsprincip, hvor europæisk og dansk vækst understøttes gennem virksomhedernes muligheder for at innovere og styrke virksomhedernes konkurrencekraft til gavn for flest mulige virksomheder på tværs af brancher.

Dansk Erhverv ser positivt på Europa-Kommissionens ambition om at forenkle bl.a. samhørigheds- og landbrugspolitikken. Samtidig er vi bekymrede for den foreslåede NRPP-model (Nationale og Regionale Partnerskaber Planer), hvor flere EU-fonde samles under én fælles ramme. Denne sammenlægning risikerer at svække prioriteringen af erhvervsudviklingsmidler til små og mellemstore virksomheder (SMV'er), selv om disse midler er afgørende for virksomhedernes konkurrenceevne.

Dansk Erhvervs overordnede position

Dansk Erhverv finder det afgørende, at **erhvervsudviklingsmidler og dermed erhvervsfremme-midler i den kommende EU-budgetramme, som minimum fastholdes på samme niveau som i dag.**

En forenkling af EU's fondsstruktur må ikke føre til en reduktion i de midler, der understøtter virksomhedernes udvikling, eller til øget øremærkning til bestemte brancher eller sektorer som fx landbrug.

Europæisk konkurrenceevne skal løftes i bredden. Det kræver investeringer i digitalisering, adgang til kvalificeret arbejdskraft samt styrkelse af virksomhedernes innovation, produktivitet og omstillingsevne. I den sammenhæng spiller erhvervsudviklingsmidler en central rolle som et instrument, der gør det muligt for virksomheder at tilpasse sig, udvikle nye løsninger og investere i fremtidens krav.

Særligt for SMV'er er erhvervsudviklingsmidler afgørende for adgang til risikovillig kapital og støtte til udviklingsprojekter, som ellers ikke ville blive realiseret. Midlerne er dermed en væsentlig forudsætning for, at SMV'er kan følge den teknologiske- og grønne udvikling og fastholde konkurrenceevnen. Fremadrettet forventes **omskoling og kompetenceomstilling at få en stigende betydning**, i takt med at kunstig intelligens og ny teknologi ændrer virksomhedernes kompetencebehov og øger behovet for, at medarbejdere bevæger sig mellem funktioner og jobtyper.

Erhvervsudviklingsmidler er samtidig et centralt bidrag til den regionale sammenhængskraft mellem by og land. Det er et centralt opmærksomhedspunkt, **at midlerne i endnu højere grad understøtter lokale erhvervsinvesteringer og udviklingsmuligheder på tværs af Danmark** med henblik på at styrke en mere balanceret geografisk vækst og beskæftigelse.

Strategiske principper for de nye programmer:

- Færre, større og mere strategiske investeringsspor med kritisk masse og tydelig retning.
- Ikke alt kan måles i klassiske vækst-KPI'er som beskæftigelse og produktivitet. Derfor bør vi supplere de traditionelle effektmål med mere nuancerede indikatorer, der også fanger de bredere samfunds- og erhvervsmæssige gevinster..
- Styrket regional balance – programmerne skal ikke alene forstærke eksisterende vækstcentre, men skabe beskæftigelse og udviklingsmuligheder i hele landet.
- Bred brancherepræsentation – midlerne skal afspejle den faktiske erhvervsstruktur i Danmark og fordeles på tværs af sektorer. 97 ud af 98 kommuner har størstedelen af sin beskæftigelse i privat serviceerhverv som handel, transport, kommunikation og øvrige erhverv¹.
- Virksomhedsnær udmøntning – midlerne skal i videst muligt omfang kanaliseres direkte til virksomhederne gennem konkrete og anvendelsesorienterede indsatser.

Erhvervsudvikling, erhvervsfremme og konkurrenceevne

Dansk Erhverv mener, at EU's kommende budgetramme skal tage afsæt i et entydigt mål om at styrke europæisk konkurrenceevne. Dette er også fremhævet i Letta- og Draghi-rapporten. Europas produktivitet og innovationskraft er under pres, og EU's finansielle instrumenter bør i højere grad understøtte virksomhedernes evne til at styrke sin konkurrencedygtighed og robusthed.

Erhvervsudviklingsmidler bør indrettes som horisontale og åbne ordninger med fokus på vækst, innovation, produktivitet og konkurrenceevne. Der bør ikke ske forhåndsallokering til bestemte sektorer eller brancher, men **sikres lige og transparent adgang baseret på objektive kriterier.** Dette gælder også landbrug samt øvrige primær- og sektorbaserede erhverv.

I lyset af disse rammer bør fremtidens EU-budget i højere grad prioritere innovation, teknologi og digital omstilling frem for sektoropdelt eller historisk betinget støtte.

Governance og effektiv implementering

Når EU's midler i højere grad samles i en national og regional planramme, bliver governance afgørende for, om investeringerne reelt styrker vækst og konkurrenceevne.

Dansk Erhverv vurderer, at **governance bør forankres i eksisterende og velfungerende strukturer, herunder Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse (DEB), som det centrale omdrejningspunkt for prioritering af erhvervs- og innovationsmidler.**

Det er afgørende, at denne struktur fastholdes og styrkes i en mere samlet EU-ramme, så prioriteringen af midler i højere grad sker med udgangspunkt i **virksomhedernes behov** og vækstmuligheder. Det kræver en endnu **stærkere repræsentation af virksomhedsledere i DEB.** Samtidig er det et vigtigt hensyn at **reducere kompleksitet og administrative byrder i DEB, så beslutninger i mindre grad påvirkes af lokalpolitiske særhensyn** og i højere grad understøtter samlet europæisk- og dansk konkurrenceevne.

En stærk governance-model er desuden en forudsætning for at sikre gennemsigtighed, og effektiv prioritering af midler - dette skal også sikre at øget centralisering ikke fører til politisering eller sektorvise hensyn på bekostning af vækst og konkurrenceevne.

¹ [97 ud af 98 kommuner har flere beskæftigede i privat service end i industrien](#)

Virksomhedernes behov

Strategisk retning for EU's kommende programperiode

Samlet set bør EU's erhvervsudviklingsmidler i højere grad anvendes som et målrettet redskab til at adressere virksomhedernes centrale vækstbarrierer og dermed styrke koblingen mellem investeringer og europæisk konkurrenceevne. Det handler om:

Arbejdskraft som kritisk vækstforudsætning

På tværs af medlemslande er mangel på arbejdskraft en væsentlig barriere for vækst, produktivitet og investeringer – også i en dansk kontekst, hvor virksomheder i stigende grad oplever **rekrutteringsudfordringer**. Særligt **international arbejdskraft spiller en central rolle i at understøtte både europæisk og dansk økonomi**, innovation og værdiskabelse. Erfaringer viser, at udenlandsk arbejdskraft bidrager væsentligt til BNP, beskæftigelse og produktivitet og dermed er en integreret del af løsningen på strukturelle og demografiske udfordringer.

I takt med udbredelsen af kunstig intelligens og nye teknologier ændrer virksomhedernes kompetencebehov sig markant. **Det øger behovet for omskoling og kompetenceomstilling som et centralt spor i arbejdsmarkedspolitikken**. Hvor opkvalificering traditionelt har været i fokus, bliver evnen til at skifte funktioner og tilegne sig nye teknologiske og forretningsmæssige kompetencer i stigende grad afgørende for medarbejdere og virksomheder.

Samtidig er et **effektivt kompetencematch** fortsat afgørende for borgere på kanten af arbejdsmarkedet. Fremadrettet er der dog behov for et tydeligere fokus på **virksomhedsnære indsatser, der tager udgangspunkt i virksomhedernes konkrete behov og efterspørgsel efter arbejdskraft**. Indsatser, der ikke er tæt koblet til virksomhedernes reelle rekrutteringsbehov, herunder mere generelle sociale indsatser, bidrager i mindre grad til at løse den strukturelle mangel på arbejdskraft i erhvervslivet og hører i dansk sammenhæng i stedet til den eksisterende kommunale indsats.

Iværksætteri og skalering af vækstvirksomheder

Europæisk vækst og innovation er i høj grad drevet af en relativt lille gruppe højvækstvirksomheder. Samtidig viser udviklingen, at iværksætteraktivitet og skalering er under pres, og at der er betydelige geografiske forskelle i, hvor vækstvirksomheder etableres og udvikles.

Højvækstvirksomheder er i særlig grad koncentreret i større storbyområder og i Danmark særligt i København. Denne udvikling indebærer en tydelig risiko for en strukturel skævvridning, hvor vækst og innovationsdynamik i stigende grad samles i få vækstcentre, mens øvrige byer og regioner ikke i samme grad får del i udviklingen.

Samtidig er iværksætteri ikke alene et **vækstinstrument, men også en central drivkraft for lokal erhvervsdynamik, beskæftigelse og sammenhængskraft i både mindre og mellemstore byer**. Det understreger behovet for en **differentieret tilgang**, hvor iværksætterindsatser både **understøtter etablering af nye virksomheder, styrker overlevelse og levedygtighed i SMV-segmentet samt fremmer skalering af vækstvirksomheder**.

EU-midlerne bør derfor både **understøtte stærke innovations- og vækstøkosystemer i de største byområder og samtidig modvirke geografisk skævvridning ved at styrke iværksætteri og innovationskapacitet bredt i alle regioner**.

Tværgående prioriteter: digitalisering, grøn omstilling, innovation og internationalisering

Digitalisering, grøn omstilling, innovation og internationalisering er centrale drivkræfter for europæisk konkurrenceevne og bør behandles som integrerede og sammenhængende prioriteter i EU's kommende budgetramme.

Disse områder er ikke mål i sig selv, men afgørende redskaber til at styrke produktivitet, konkurrencekraft og omstillingsevne i europæiske virksomheder.

Samtidig er der et markant behov for at sikre, at særligt små og mellemstore virksomheder får reel adgang til nye teknologier, herunder kunstig intelligens og avancerede digitale løsninger. **Mangel på kompetencer, viden og implementeringskapacitet er fortsat en væsentlig barriere for SMV'ers digitale udvikling.**

EU-programmerne bør derfor indrettes, så de understøtter bred teknologiadgang og kapacitetsopbygning i SMV'er.

Samtidig bør internationalisering og grøn omstilling i højere grad kobles til virksomhedernes markedsmuligheder og værdikæder i Europa. Indsatserne bør fokusere på produktudvikling, partnerskaber, innovationssamarbejder og målrettet rådgivning, så virksomhederne understøttes i at indgå og styrke deres position på det europæiske marked.

Der bør derfor etableres en **sammenhængende og fleksibel investeringsramme, der integrerer disse indsatser og understøtter virksomhedernes evne til at skalere, eksportere og omstille sig.**

Turisme som strategisk erhvervsområde

Knap 260.000 lønmodtagerjobs i Danmark er direkte eller indirekte knyttet til turisme- og oplevelsesbranchen². Det svarer til 9 pct. af samtlige jobs i Danmark. Dermed beskæftiger turisme- og oplevelseserhvervet flere end medicinalindustrien, landbruget og IT-branchen tilsammen. Samtidig gør udenlandske turisters årlige forbrug i Danmark på 81 mia. kr. turismen til et af landets største eksporterhverv.

Turismen bidrager direkte til arbejdspladser, eksportindtægter, omsætning og lokal værdiskabelse – og spiller også i regioner og yderområder en **afgørende rolle for økonomisk aktivitet og regional balance**. Turisme er derfor ikke alene en kultur- eller oplevelsesdagsorden, men en **strukturel forudsætning for fortsat vækst og udvikling**.

Turisme bør derfor indgå tydeligt og strategisk i de kommende erhvervsfremme- og EU-programmer – med en klar erhvervspolitisk forankring og effektfokus.

Turisme er i udpræget grad et værdikædeprodukt. Turisten køber sjældent kun en enkelt af rejsens komponenter: Transport, overnatning, bespisning, shopping, oplevelser mv. For Danmark som helhed og for de enkelte virksomheder er konkurrencekraften beroende på, at værdikæden hænger sammen. Det vil sige, at turisten oplever, at de forskellige dele af værdikæden samarbejder og fremstår som et hele i synlighed, tilgængelighed og kvalitet i serviceleverancerne.

De enkelte produktejere er typisk ikke selv i stand til at tilvejebringe den koordination og investering, der skal til for at den samlede destination er udviklet og markedsført, så den til fulde udnytter sit markedsmæssige potentiale.

² 60.000 lønmodtagerjobs er afhængige af turisme- og oplevelseserhvervet¹. Notat, Dansk Erhverv, januar 2026.

Dansk Erhverv foreslår derfor, at turisme prioriteres som et centralt erhvervspolitisk indsatsområde. Puljen bør målrettes strategiske, erhvervsforankrede projekter med dokumenteret effekt og klar samfundsøkonomisk værdi, og der skal stilles skærpede krav til implementering og effektmåling. Hovedparten af midlerne bør fortsat tilgå de tværkommunale destinationsselskaber.

Dansk Erhverv foreslår

- at EU's kommende budgetramme 2028–2034 tager afsæt i konkurrenceevne som det overordnede styringsprincip, jf. Draghi-rapporten, hvor styrkede virksomheder og håndtering af strukturelle vækstbarrierer udgør rammen for alle investeringer i EU's erhvervsudviklingsmidler.
- at erhvervsudviklingsmidler fastholdes på minimum samme niveau som i dag og indrettes som horisontale, sektorneutrale ordninger uden forhåndsallokering til bestemte brancher – herunder landbrug
- at governance styrkes gennem eksisterende strukturer som DEB samt øget inddragelse af erhvervsledere i beslutningsrummet, så virksomhedernes mindset og tættere kobling til marked og virkelighed i højere grad præger prioritering og styring af midler til gavn for erhvervslivet i hele landet.
- at EU's erhvervsudviklingsmidler skal målrettes de mest centrale vækstbarrierer og styrke europæisk og dansk konkurrenceevne gennem arbejdskraft, iværksæteri, innovation, digital og grøn omstilling, styrket samhandel i Europa samt turisme som løftestang for vækst og regional balance, understøttet af stærkere offentlig-privat samarbejde i udvikling og implementering af indsatserne.

Videre arbejde

Dansk Erhverv vil fortsat varetage interessevaretagelsen i de kommende forhandlinger om EU's budgetramme 2028–2034 gennem løbende dialog med relevante beslutningstagere i Danmark og EU-institutionerne.

Arbejdet vil blive fulgt tæt i relevante europæiske og nationale fora med henblik på at sikre, at erhvervslivets perspektiver indgår i den videre udformning af program- og fondsstrukturerne.

Kontakt:

Sharmili Rajagopal
Fagchef for Regional politik
shra@danskerhverv.dk / +45 22650905
Dansk Erhverv i Aarhus

Kontakt:

Cathrine Bärtel
EU konsulent
catb@danskerhverv.dk / +32 471360232
Dansk Erhverv i Bruxelles